

Specialuddannelsen i psykiatrisk sygepleje – én uddannelse på landsplan.

Specialuddannelsen i Psykiatrisk Sygepleje udbydes regionalt, og der er på tværs af de fire uddannelsesregioner et tæt samarbejde, der sikrer at uddannelsen udbydes:

- Som én uddannelse med samme høje niveau og faglige kvalitet indplaceret mellem niveau 6 og 7 i den danske kvalifikationsramme - med fokus på opnåelse af de kliniske kompetencer.
- Inden for en ramme, der til enhver tid afspejler tendenser og udviklinger, i såvel den aktuelle som den fremtidige psykiatriske sygepleje.
- Med samme pædagogiske linje, hvor kollaborativ læring, træning i feedback, peer-feedback og selvevaluering er centrale pædagogiske metoder i uddannelsen.

Læring i de kliniske og teoretiske dele af uddannelsesperioderne

Samspillet mellem læring i de kliniske og teoretiske dele er forudsætningen for den uddannelsessøgendes udvikling af viden, færdigheder og kompetencer. Uddannelsen er planlagt, så de uddannelsessøgende kontinuerligt veksler mellem bearbejdning af teoretiske og kliniske aspekter af de kliniske problemstillinger. Gennem deltagelse i klinisk praksis understøttes den uddannelsessøgendes læring i forskellige sammenhænge, hvilket fremmer transfer mellem læringen i det kliniske og det teoretiske rum.

I det følgende præsenteres det faglige indhold og de pædagogiske metoder der anvendes i såvel den teoretiske som den kliniske uddannelse i de fire uddannelsesregioner.

Uddannelsesperiode 1:

Den kliniske psykiatriske sygepleje er omdrejningspunktet, og den analyseres, diskuteres og vurderes gennem udvalgte perspektiver fra forskellige fagområders videnskabelige teorier og metoder samt i et handlingsperspektiv. De uddannelsessøgende får en indføring i udvalgte temaer indenfor den psykiatriske sygepleje, og de dertil knyttede fagområder, som kan bidrage til, at de på et videnskabeligt grundlag kan formulere og analysere kliniske problemstillinger og dilemmaer fra egen praksis og erhverve ny handlekompetence knyttet til den psykiatriske sygepleje.

Undervisere med forskellig tilknytning og forankring til den psykiatriske praksis rejser spørgsmål som: Hvordan kan man forstå den psykiatriske sygeplejes teori og metode? Hvilke muligheder og begrænsninger tilbyder forskellige videnskabsteoretiske positioner til forståelse af den psykiatriske sygepleje, og hvad betyder det i praksis, når der skiftes position?

De uddannelsessøgende bliver præsenteret for relevant og aktuelt viden inden for psykiatrisk sygepleje på såvel nationalt som internationalt niveau, der kan anvendes til analyse af egen klinisk praksis. De får ligeledes redskaber til selv at indhente viden til analyse og vurdering af kliniske problemstillinger relateret til uddannelsesperiode 1. Der arbejdes bl.a. med videnskabsteori og sundhed og sygdomsbegreber i relation til den psykiatriske sygepleje. De uddannelsessøgende undersøger og diskuterer hvilken betydning nye sundhedsaktører, nye roller og identiteter til såvel sundhedsprofessionelle som brugere/patienter får for den aktuelle og fremtidige psykiatriske sygepleje.

Der undersøges komplekse sygeplejefaglige problemstillinger, hvor forskellige forestillinger og idealer om sygepleje er i spil. Formålet er at skabe afsæt for at beskrive kliniske sygeplejefaglige problemstillinger, der indfanger den aktuelle psykiatriske sygeplejes vilkår og udfordring. Temaet udredning og medicinsk behandling er et 14 dages intensivt forløb i psykopatologi og den diagnostiske proces, hvor de uddannelsessøgende igennem præsentationsoplæg og øvelser træner og opøver nye kompetencer til at kunne yde et kvalificeret og selvstændigt bidrag til diagnostisk afklaringer og behandlingsmetoder.

Det forventes, at de uddannelsessøgende indgår aktivt i disse processer, og at holdet behandler de

informationer og den viden de får om hinandens organisationer og praksis fortroligt og loyalt. I den kliniske del af uddannelsesperiode 1 opøver de uddannelsessøgende gennem direkte deltagelse i den kliniske praksis nye kompetencer, der skal træne øget selvstændighed i at kunne tilrettelægge, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje i komplekse og uforudsigelige kliniske i samarbejde med fagfæller og ikke specialister. De bliver præsenteret for flere forskellige læringsformer herunder:

- Læring gennem direkte deltagelse i den kliniske praksis.
- Klinisk vejledning.
- Competenceudviklingsmetode direkte observation.
- Refleksiv rapport.
- Formidlingsseance.

Uddannelsesperiode 2

I uddannelsesperiode 2 arbejder de uddannelsessøgende med at videreudvikle deres erhvervsrettede kompetencer i relation til sundhedspædagogik og formidling i klinisk psykiatrisk sygepleje. Som forberedelse til uddannelsesperiode 2 bliver de uddannelsessøgende bedt om at identificere og beskrive forskellige sundhedspædagogiske problemstillinger fra deres praksis. I undervisningen arbejdes der med udvalgte sundhedspædagogiske, pædagogiske og didaktiske teorier og metoder, der kan bidrage til at de uddannelsessøgende på et videnskabeligt grundlag kan analysere, vurdere og argumentere for nye mulighedsbetingelser og løsninger af de sundhedspædagogiske problemstillinger de har identificeret i deres praksis.

Der rettes opmærksomhed mod det sundhedspædagogiske arbejde i den kliniske psykiatriske sygepleje med fokus på inddragelse og partnerskab i mødet med patienten og borgeren. På den baggrund diskuteres klassiske dilemmaer sygeplejersken møder i det pædagogiske arbejde som f.eks. dilemmaet mellem at være ekspert og ikke ekspert. Der arbejdes med flere forskellige

SPS SPECIALUDDANNELSEN

i Psykiatrisk Sygepleje

læringsformer herunder præsentationsoplæg, træning i formidling og øvelser såvel individuelt som i grupper.

I den kliniske uddannelse er det en forventning, at de uddannelsessøgende indgår i et aktivt samarbejde med den kliniske vejleder og andre samarbejdspartnere om at evaluere og få feedback på den/de udførte interventioner. I den kliniske del af undervisningen indgår følgende læringsformer:

- Læring gennem direkte deltagelse i den kliniske praksis.
- Klinisk vejledning.
- Praktisk udførelse af obligatorisk opgave 1.
- Kompetenceudviklingsmetode om feedback
- Refleksiv rapport.
- Formidlingsseance.

Uddannelsesperiode 3:

I uddannelsesperiode 3 arbejder de uddannelsessøgende med at videreudvikle deres erhvervsrettede kompetencer i relation til udvikling og dokumentation af den kliniske psykiatriske sygepleje samt tværfagligt og tværsektorielt samarbejde. Den psykiatriske sygepleje er omdrejningspunktet, og de uddannelsessøgende skal nu demonstrere evne til, på baggrund af den viden, de færdigheder og kompetencer de har erhvervet sig fra uddannelsesperiode 1 og 2, at de kan indgå i udvikling af komplekse kliniske problemstillinger i relation til den psykiatriske sygepleje og selvstændigt igangsætte og indgå i samarbejde om komplekse sammenhængende patientforløb inden for dokumentation og tværfagligt/tværsektorielt samarbejde.

De uddannelsessøgende har som forberedelse identificeret og beskrevet forskellige sygeplejefaglige problemstillinger med et kvalitetsudviklingspotentiale. De får redskaber til at analysere og vurdere disse i gruppediskussioner, hvor de i fællesskab arbejder med at kvalificere hinandens problemstillinger, og hvor feedback og peer-feedback er centrale metoder.

I undervisningen vil de uddannelsessøgende blive præsenteret for udvalgte videnskabelige metoder til udvikling af den psykiatriske sygepleje, herunder en introduktion til udvalgte metoder til udvikling af

det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde. Der diskuteres og undersøges på den baggrund, hvilke muligheder og begrænsninger de forskellige metoder og teknologier tilbyder, og Der rejses spørgsmål som: Hvordan sikres sammenhængende patientforløb? Hvilke muligheder og barrierer er der i det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde? I den kliniske del af uddannelsesperiode indgår følgende læringsformer:

- Læring gennem direkte deltagelse i den kliniske praksis.
- Klinisk vejledning.
- Kompetenceudviklingsmetode casebaseret diskussion.
- Refleksiv rapport.
- Formidlingsseance.

Uddannelsesperiode 4

I uddannelsesperiode 4 skal de uddannelsessøgende arbejde videre med at videreudvikle deres erhvervsrettede kompetencer i relation til at bearbejde en klinisk sygeplejefaglig problemstilling, der kombinerer de tre faglige hovedområder i uddannelsen, med henblik på at højne klinisk praksis. Uddannelsesperioden er koncentreret omkring den afsluttende eksamen og implementering af uddannelsen i praksis. Forud for uddannelsesperioden er de uddannelsessøgende kort blevet introduceret til forløbet omkring afsluttende eksamen, og det forventes at de ved uddannelsesperiodens start har gjort sig skriftlige overvejelser/refleksioner over valg af klinisk sygeplejefaglig problemstilling, der ønskes bearbejdet.

De vil blive introduceret til forløbet omkring afsluttende eksamen, og de vil modtage metodeundervisning i relation til denne. De interne obligatoriske opgaver og klinikker, der er placeret i de foregående uddannelsesperioder skal, ifølge bekendtgørelsen, være bestået før den uddannelsessøgende kan indstilles til den afsluttende eksamen.

Den centrale uddannelsesaktivitet er udarbejdelsen af afsluttende eksamen, og uddannelsesperioden afspejler resultatet af den uddannelsessøgendes udvikling til at arbejde selvstændigt. Det er derfor også den enkelte uddannelsessøgende, der har det overordnede ansvar i forhold til retning og

indhold i vejledning og for hvordan de tilrettelægger deres studieaktivitet i perioden. Der er ikke krav om tilstedeværelse i klinikken i perioden, men den uddannelsessøgende kan selvstændigt planlægge studiebesøg efter behov.

Specialuddannelsen afsluttes med en evaluering af uddannelsen og et forløb omhandlende implementering af uddannelsen i sin praksis i et samarbejde med sin nærmeste leder.

Særskilt forløb i børne- og ungdomspsykiatri inden for psykiatrisk sygepleje

Forløbet i klinisk psykiatrisk sygepleje i et børne- og ungdomspsykiatrisk perspektiv udbydes til uddannelsessøgende, der er under uddannelse til specialsygeplejerske eller som har erhvervet specialuddannelsen i psykiatrisk sygepleje. Forløbet består af 9 teoretiske undervisningsdage og udbydes i et samarbejde på landsplan i de 4 uddannelsesregioner i form af 3 workshops, fordelt således:

1. Workshop 1 med temaerne: Psykopatologi, barnet og den unges udvikling, det faglige sprog.
2. Workshop 2 med temaerne: Patientinddragelse og behandlingsmetoder
3. Workshop 3 med temaerne: Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i B&U

Formålet med forløbet i psykiatrisk sygepleje inden for børne- og ungdomspsykiatri er, at den uddannelsessøgende videreudvikler sine erhvervsrettede kompetencer i relation til følgende temaer i klinisk psykiatrisk sygepleje.

1. Psykopatologi, barnet og den unges udvikling, det faglige sprog
2. Patientinddragelse og behandlingsmetoder
3. Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde

Udarbejdet af uddannelseskoordinatorerne i uddannelsesregion: Syd, Nord (Midt og Nord), Sjælland og Hovedstaden den 3. december 2018.